

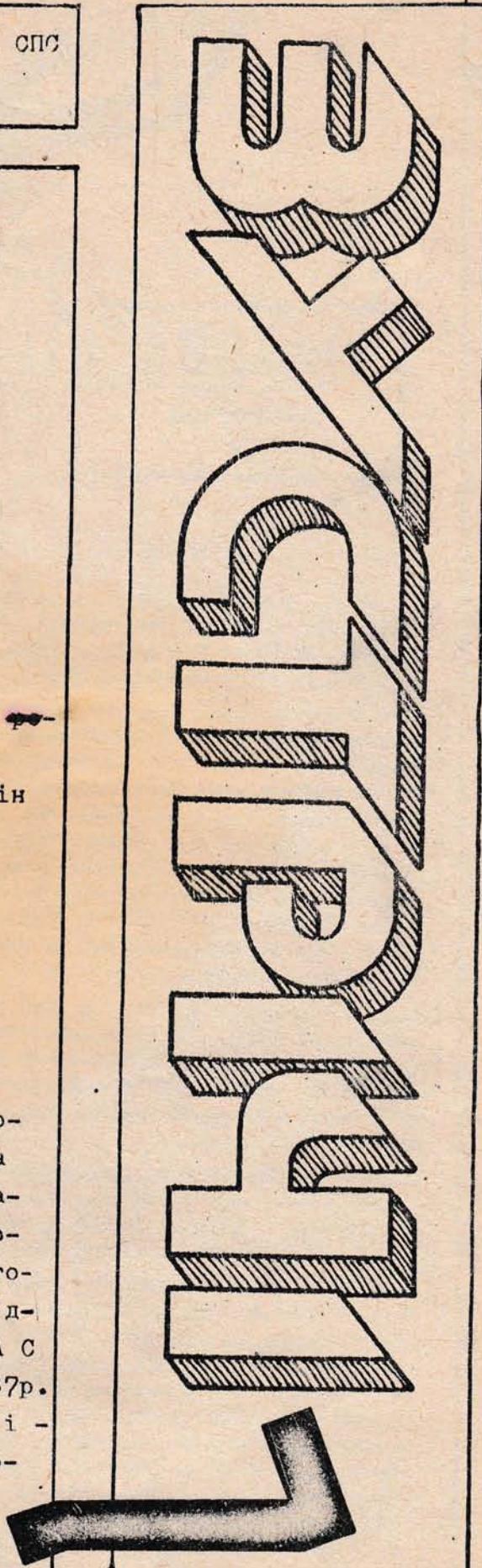
У НОМЕРІ ЧИТАЙТЕ:

- Інтерв'ю з редактором білоруських "Зустрічей" Валіком Сельвесюком
стр. 2
- Микола Костомаров - "Дві руські народності"
стр. 10

У закриванні гномика в домі примусової роботи є щось від передвіщення лиха.
Одинокою некепською потіхою є те, що він напевно не працюватиме.

Честертон

Зустрічаємось сьомий раз. Ми вже добре знайомі з тобою, Дорогий Читачу. За редакцією понад сто сторінок тексту, малюнки, повертання в минуле, запис сьогодення, несміливі кроки в майбутнє. За тобою, надіємось, передумання, зичливі відгуки, критичні зауваження. Попереду нас близько сто сторінок "Зустрічей" на 1987р. Отже є що заповнювати... Так з устрічаймося, разом верстаймо "нашу молодечу путь" і... будьмо. ГЕЙ!

6.02.87 р.- Відбулася виставка робіт студента II курсу Академії красних мистецтв у Варшаві Андрія Марушечка "Дванадцять образів контра". Місце-варшавська галерея "Вежа".

2.02.87 р., 16.02., 9.03., 23.03.- це дати зустрічей організованих дискусійним клубом "Помост" /Андрій Марушечко і Томаш Мепанський/, які відбулися в клубі "За Желазną Bramą". Лопотіві зачитали: доц Степан Заброварний "Ukraińcy w PRL po 1956 r.", мгр Евген Місило "Ukraińcy w PRL w latach 1944-1956", мгр Тадея Ольшанський "Łemkowie wczoraj i dziś", мгр Андрій Земба "Metropolita Andrzej Szeptycki w oczach współczesnych mu Polaków". На кожній з зустрічей було присутніх біля 50 осіб.

8 номер "Літератури на свєце" за 1986 р. привіс з собою добірку поезій Ірини Жиленко, Дмитра Павличка, Алли Павленко, Миколи Воробйова та інших в перекладах Єжи Плесніаровича. У номері дебютував перекладами Тадея Карабович - вітасюк!

Зимою на книгарських полицях з'явилось друге видання книжки проф. Владислава Серчикіка "На далекій Україні", яка розповідає про історію Козацчини до 1648 р. "Wydawnictwo Literackie" видало її тиражем в 50 тис. примірників.

"... Od schyłku XVI w. Kozaczyzna była aktywnym czynnikiem wpływającym na kształtowanie się sytuacji w Europie Wschodniej. Stale wybuchające bunt i powstania, a bogate ziemie ukraińskie użyniały krew ich mieszkańców. Gdy wreszcie przekształcające się w imperium państwo rosyjskie niemal całkowicie spacyfikowało terytoria nadnieprzańskie, zaczęła tworzyć się legenda kozacka. Stała się ona trwałym elementem świadomości narodowej Ukraińców, a wielcy romantycy polscy nierzaz przywoływali ją w swych utworach".

У дніх 5-7.03. в Католицькому люблінському університеті відбулася наукова сесія "Rzeczpospolita wielu narodów". Зачитано доповіді про литовців, білорусів та українців. Показано тек кінокартину. Субота 7.03. була "днем українським". Доктор Володимир Мокрій з Krakowa прочитав доповідь пз. "Być ukraińcem w PRL", мгр Анджей Земба "Metropolita Andrzej Szeptycki w oczach współczesnych mu Polaków". Хор студентів-богословів виконав церковні пісні. Присутніх було біля 300 слухачів.

"Kanapa na skraju Łąki. Opowiadania ukraińskie" - це заголовок книжки, яку видало вид. "Czytelnik". У ній 19 оповідань сучасних українських авторів, м.ін. Володимира Дроєда, Валентина Тарнавського та Валерія Шевчука. Вибрали Тетяна Голинська, переклали: С.Головакова, Т.Голинська, Б.Рачинська-Мрочек, Е.Шульц. Л.Коссобудський написав цікаву післямову: "Nowela nie bez racji zajmuje tak poczesne i wyraźnie określone miejsce we współczesnej literaturze ukraińskiej. Ta pojedonna, rozciągliwa forma swobodnie mieści w sobie wszystkie realia życia, gdzie pośród pozornie spokojnego nurtu nagle zaczynają kłębić się namiętności, gdzie komedia tak blisko sąsiaduje z tragedią, gdzie najczęściej dostrzec można błysk autentyczego doświadczenia pisarza" Тираж 20 тис. прим.

Państwowy Instytut Wydawniczy выпустив книжку "Ukraina w drugiej połowie XVII w. w relacji arabskiego podróżnika Pawła, syna Makarego z Aleppo". Це diarij z podróży do Moskwy, через наддунайські князівства й Україну, здійснena в 1654 р. Являє собою цікавий опис України в добі будування держави Богданом Хмельницким. Тираж 2 тис. прим.

"SPOTKANIA"- pismo Rady Naczelnej Zrzeszenia Studentów Polskich. Wydaje Rada Kultury Studentów Mniejszości Narodowych

K R K Z S P:

Redaguje kolegium:
Bogdan Huk (red. nacz.), Andrzej Zabrawny, Elżbieta Pyrz, Maria Seń; Andrzej Maruszczko, Mirosław Maszlanko (opr.graf.)

ADRES REDAKCJI: ul. Smyczkowa 5/7, p.55

02-678 Warszawa

Numer 1 (7) 87, zamknięto 20.07.87.

БЕЗ ПРЕМІШЕННЯ

У Загальнопольській раді культури студентів національних меншин СПС згуртовані білоруси, литовці й українці. Діємо спільно, проте проблеми, якими живе кожна громада, неизнані, а то й чужі іншим. І саме бажаючи приблизити нашим читачам образ діяльності білоруських студентів, редакція провела інтерв'ю з редактором білоруськомовних "Зустрічей"/"Сустречи"/ Валіком Сельвесюком.

Для краткої орієнтації подаємо короткі відомості про наших "сіябрів"/приятелів/. Їх

живе у Польщі біля 250-350 тис./приблизні дані/. В основній масі замешкують Бялосточчину, здебільшого православного віросповідання. Згуртовані в Білоруському громадсько-культурному товаристві /бл. 6 тис. членів/, пресловий орган: тижневик "Ніва" /12стр., тираж: бл. 6 тис. прим./. При Товаристві діє літературне об'єднання "Біловежа", яке веде жваву видавничу діяльність. Існує кілька-десять початкових шкіл з білоруською мовою, а токож два ліцеї: в Більську Підляському та Гайнівці. Білоруси розвинули доволі широкий аматорський художній рух.

інтерв'ю

Зустрічі: Які були початки білоруського студентського руху, його історія до 1980 р.?

Валік Сельвесюк: Спочатку, зараз після війни, була велика анонімність, брак організованого життя. У 1956 р. була якася спроба чи скоріше ідея щось організувати, але це не вигоріло. І так було аж до 1980 р. Однак у часовому проміжку, що припадає на роки застю все-таки діялося. Студенти з Варшави були в найкращій ситуації, бо від 1956 р. існував там гурток БГКТ і при ньому вони гуртувалися. У 60-их рр. був навіть хор, потім драматургік і подібні справи. У Варшаві, отже, йшло якось жити, зате в Бялістоці подібних контактів з Товариством не було. Там ситуація була відмінна, тому що всім студентам було близько додому і не відчували вони потреби збиратись у своєму гурті. У Любліні, який є третім за значенням нашим осередком БГКТ не було взагалі. Молодь гурту-

валася при Православному Братстві та час від-часу зустрічалися в домівці вашого УСКТ.

З.: Однак пізніше було вже краще, половина 80-их рр. принесла створення нашої спільноти Загальнопольської ради культури студентів національних меншин СПС. Які були тоді в вас сподівання й потреби, як виглядала ця справа по вашому бοці?

В.С.: На початку 80-их рр. ми, як ще хіба ніколи відчували потребу щось спільно зробити. Усі минулі роки показали, що наші потреби й проблеми заспокоїть найкраще саме студентська організація. У Варшаві були тоді Максимюк, Гаворко, Рижик. Вони докладали всіх зусиль, щоб створити свою організацію, та діла не вдалося довести до успішного кінця. Після Грудня ми почали все заново. Йуже скоро зустрілися ми з литовцями, потім з вами й згодом на початку 1984 р. виникла наша спільна Рада. Почалося нормальне організоване життя й діяльність.

З.: Цікаво було б почути як склалися ваші взаємини з БГКТ?

В.С.: Можна сказати, що люди з БГКТ спершу поставилися до нас дуже "стремано". Такий стан тривав біля двох років. Тепер справи пішли вже по-іншому, між нами правильні відносини.

З.: Також "Ніва" мусила якось "потрактувати" ваші "Сустречі". Чи привітала їх так як вітається небажану конкуренцію, чи як "союзний" часопис?

В.С.: Спочатку ніхто не зінав, що воно й значить ці "Сустречі". Купувати чи ні? Було загальне здивування. Також з боку нів"ян". Вони замість видавати "Сустречі" запропонували нам щомісячну сторінку в себе. Ми, звичайно, скористалися з запрошення та видавати власної газети не перестали. І тому вже півтора року "Ніва" виходить з сторінкою, яку щомісяця редактують студенти. Робимо її по-свібому, з гумором. Із цих "позицій" можемо критикувати також... "Ніву", а це доказ великої толерантності та зрозуміння.

З.: Дуже приемно але й трохи завидно слухати таку розповідь. Чи так само добре йдуть справи у всій діяльності? Які органи зустре імпрези, що найбільше подобається?

В.С.: Почалося від великого захоплення туризмом. Спільні походи-вилазки на Бялосточчину були справді незабутніми. Було вже самі таких мандрівок, малих, бо влітку проходить найбільша з них: "Батьківщина". Серед іншого типу найбільш популярними є традиційні отрасини. На них найбільше учасників та радості. Саме на отрасинах стараємося виловлювати людей, які пізніше діють у русі. Успіх завжди гарантований. Робимо також карнавальні бали, зустрічі з цікавими людьми, наукові семінари, вечори поезії. Но і "Сустречі", яким присвячуємо багато часу й стараємося.

З.: "Сустречі"- це візитна картка вашої Ради, а студентство- всієї білоруської громади в Польщі. Оскільки знаємо, головні ваші осередки то Варшава, Бялісток та Люблін. Чому тільки ці три міста?

В.С.: Самі знаєте, що кожен хоче бути близько від рідної хати. Тому-то наші студенти здебільшого вибирають Бялісток і коли б навчання в ньому було на вищому рівні, то хто знає чи вибрали б ми інші університети. Ще зовсім недавно була в нас велика мода на Люблін, а Варшава якось не приваблювала. Мені здається, що тут справа передусім в психіці молодого випускника ліцею, що в малому містечку. Він просто лякається сто-

лиці. Думає, що не дасть ради й вибирає щось нібито, менш престижне. Проте в Варшаві маємо нині 130 наших студентів.

З.: 130 у Варшаві, понад 300 в Бялістоці, а й в Любліні чимало. Разом дас півтисячі студентів. Що робить ця студентська братія коли закінчує навчання? Вертася до рідного села чи залишається в місті?

В.С.: Понад 95% походить з села. Усі, хто вртається назад вийшли з села, але не всі, що вийшли вртаються. Просто не було б для них місця. Тут треба ще сказати, що в нас є щось таке як життя в нормальніх національних формах. Живемо на одній території. Не всі навіть силкуються думати про те чи він білорус, чи ні. От живуть. Такий інтелігент, вернувшись до села, вхолить в це життя. Він стає головою малої установи чи підприємства, влаштовує нормальне життя. Нічого особливо білоруського не робить. Це було б навіть дивне, ненормальне.

З.: Отже все йде там природним річичем. Чи, бува, таке життя не вважається просто іншою стороною польськості?

В.С.: Ні, це щось відмінне. Особливо тоді, коли якесь стороннє втручання стає надто відчутним.

З.: А коли б такого не було?

В.С.: То все відбувалося б по-старому, по-нашому. Хоч, слід зазначити, що останнім часом намітилися певні зміни. Позначився вже вплив телебачення, розвиток транспорту, ріст рівня життя. Разом з тим наступив перехід до польськості як до того, що стойть на вищому культурному рівні. Дуже часто зміни в способі життя не йдуть паралельно до розвитку національної свідомості. На півночі Бялосточчина старше й середнє покоління говорить по-білоруськи, але молодше по-польськи. Часто й віросповідання окреслює справи національні.

З.: Приходить молоде покоління. Які його культурні аспірації, стремління й потреби?

В.С.: Тут в нас справи провалені передусім організаційно. Маємо багато молодих творців. Деякі пишуть зовсім фанту літературу, пишуть некепсько. Однак не вдалося випустити літературного альманаху.

З.: То й школа. Знаємо що незважаючи відбудеться перший зліт білоруських студентів. Хтозна, може він допоможе якось справитись з клопотами? Чого ще сподівається від нього?

В.С.: Зліт- це для нас дуже цінна й важлива справа. Врешті-решт вдалося нам його скликати, бо після внутрішніх непорозумінь у русі 1982-83 рр., багатьох починів не вдалося здійснити. Тепер справи налагоджено, та є

проблеми, яких не може подолати мала група людей. Треба більшого форуму, припливу нових думок. Сподіваємося на мудру дискусію, на конкретні пропозиції. Думасмо, що після зльо-

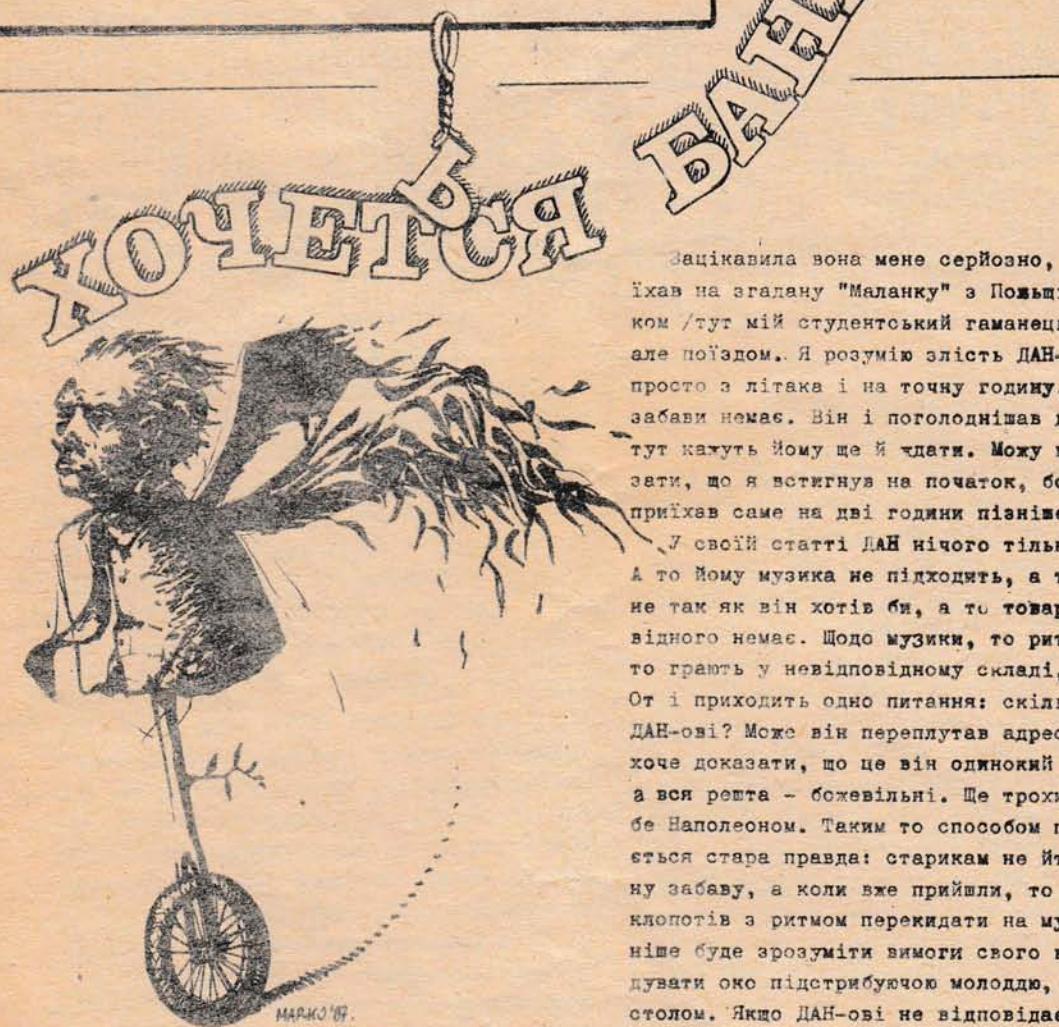
ту пожвавиться наша діяльність.

З: Тож прийміть від імені українських студентів побажання успішно провести з'їзд.

Цюже цякуємо за розмову.

Розмову провів: Андрій

ОЙ ДАН-А ДАН-А

МАРКУШ

Спершу хочу висловити свою вдячність редакції і тим всім завдяки кому існує "Зустрічі". Вони, на мою думку, знаменитий часопис, який для мене являється найбільшим авторитетним щодо молодих українських справ у Польщі. Саме через це звертаюсь до вас з моїм листом, хоч причина його в надрукованій в "Нашому Слові" /від 22 березня 1987 р./ статті "Літаком на гоні". У ній дописувач ДАН нарікає на вламтовану у Варшаві студентську "Маланку"/лютий 1987 р./.

Засікалила вона мене серйозно, бо і я приїхав на згадану "Маланку" з Польщі. Не літаком /тут мій студентський гаманець забідний/, але поїздом. Я розумію злість ДАН-а, що він просто з літака і на точну годину, а тут ще й забави немає. Він і поголоднішав добряче, а тут какутъ Йому ще й чати. Можу від себе сказати, що я встигнув на початок, бо мій поїзд приїхав саме на дві години пізніше.

У своїй статті ДАН нічого тільки нарікає. А то Йому музики не підходить, а то танцюють не так як він хотів би, а то товариства відповідного немає. щодо музики, то ритми не такі, то грамоти у невідповідному складі, то заголосно. От і приходить одно питання: скільки років ДАН-ові? Може він перепутав адреси, а тепер хоче доказати, що це він одинокий нормальній, а вся решта - божевільні. Ще трохи і назве себе Наполеоном. Таким то способом підтверджується стара правда: старики не йти на молодіжну забаву, а коли все прийшли, то не слід їм клопотів з ритмом перекидати на музику. Доцільніше буде зрозуміти вимоги свого віку і порадувати очі підстрибуючою молоддю, сидячи за столом. Якщо ДАН-ові не відповідає музики молодіжних гуртків, то пропоную Йому поїхати до Гіжицька, де пригравав всім відомий колектив "Канні".

Образили ДАН-а ще й інші "атракціони" варшавського вечора. Не сподобався "магічний парамут", що пав на танцюючих, аби закріпити їхні товариські взаємовідносини. ДАН гиме про "стовчену ногу, рукучи інші частини тіла". Це вже хіба його хвора уява. Не повірю в те, що він брав участь в цій забаві. ДАН розповідає теж, за його словами, про "футбол без м'яча". Йдеється тут про переказування - своєрідну ес-

тафету - радості буття з собою. "Кому влучили у спину, кому в голову...", а всерце ДАН-а не попали, бо він якось важко соціалізується.

Кулурні розмови, інтимні розмови артистів були так заневажливе цікаві, що "все інше відійшло на четвертий план". Що ж, мені також прикро, що ДАН-а не запросили до тих "інтимних розмов".

Врешті-решт він пише: "навіщо однак ідеологія при непродуманих і кепських з організаційного боку вчинках". Вельмишановний дописувач "Нашого Слова" пропонує нам, молоді, бездумність. Немов говорить: но бачите, не вдалося нічого зробити, навіщо було Й видумувати.

Накінець ДАН пише, що після зaborища залишилось ... "трохи сміття, яке вранці треба було

прибрати". Виходить з цього якесь дивна філософія - після обіду тарілок не мити, а викидати на сміття Й купувати нові. Яким же тоді аристократом явиться нам Пан ДАН!

Ми народ простий, якщо набруднимо, тоді прибираємо.

От і висловив я своє недоволення з ДАН-ового недоволення. А які висновки?

Замало дан-ів має наш каратека.

Оточ, Шановний пане ДАН-Кіхоте! Раджу не боротися з вітряками. Вашому спису годяться вагоміші справи. Не пишіть про те, що можна, а про те, що треба.

З вітряками бореться тільки тхір.

Семен Наливайко

МАЛЕНЬКА ГАНЕФУСЯ

Якось так складається, що більшість з-посеред українських студентів у Люблюні проживає на приватних квартирах. Відмірюючи дорогу до товаришів слід врахувати саме цю обставину. На щастя живуть вони здебільшого групами і через це "за одним поясом" можна зустрітися та поговорити з кількома особами. Це, разом з хлібосольністю люблюнян, є їхньою вітчливістю для гостей, обставина великого значення. І якраз разом проживають Марко та Олько, двох хлопців, що очолюють студентську громаду цього старинного міста. Вони, за нашою старою ще лігницького вимислу номенклатурою, "городові козаки", тобто забезпеченні жінками й маленькими нащадками. І тому, коли вертасмося з прогулянки по місті, з відвідин домівки УСКТ, маленька Ганефуся тепленько вітає батька. Марко усміхається а мама вже Й підповідає: "а вуйкові цьомка дам?"

Сидимо за столом, з "явилися чай і вино, маленька Маркова донечка з дитячою безпосередністю всідається на мої коліна. Ведемо насінну розмову про люблюнські студентські проблеми, тутешню українську громаду. Я питання відповідають, згодом переходимо до спогадів про наш лігницький коч, загально-польську волость. Перетикаємо словами ті сонні кілометрів, що позначаються на шляхах наших мандрівок за освітою та "нашим".

- Починім од стандартного. Скількох членів нараховує ваша студентська група акти-

вності СПС? Тридцять, значить, чимало. Мені все здавалося, що в вас все-таки менше тих бажаючих працювати. А, здається, місцева бажає не звелика?

- А так - говорить Олександр Стець, голова люблюнської СГА. - Візьми хоч би нас. Я походжу з Ольштинчини, жінка з Карпат, Марко з Кошалінщини а Христя з Пільшини. Коктейль досконалій. Інші, щоб було цікавіше, це мешканці Пілляшія, деякі з околиць Замостя, кількох з Холмщини, добре репрезентованій Перемишлем, а далі Йдуть ще Новосанчівщина та Гожів. Ах, щоб не забути, ще Й сам Люблюн. Різnobарвно і "різноперегонально", як сам бачиш. Проте ніяких контроверсій і неполадок немає. Співжиття укладається, можна сказати, гармонійно.

У цій квилині згадались мені бурхливі 1983-84 роки. Тоді-то з великом запалом ішли дискусії про створення якнайширшої мережі ланок Загальнопольської ради культури студентів національних меншин СПС. Хрім вже діючих "потентатів": Варшави, Гданська, Бялогостоку, Ольштина почали приступати до створення власних гуртків також інші осередки. Був тут і Люблюн, в якому найбільшу активність проявили: сьогоднішній голова Кліщельського УСКТ Андрій Сидорук та Євген Рижик. І саме Люблюн вирізнявся своєю специфікою як студентський осередок українців та білорусів, де мала створитись спільна СГА. Усе Йшло до успішного завершення коли

пролунало різке "ні" і справа пропала. Жаль було втрачати цікаву ініціативу, однак, коли не бажаєшся, тоді кажеться - школа і... ідеється далі. Це "далі" тривало аж два роки, зоки не знайшлися саме ці люди і зоки не схочили докласти всіх зусиль, щоб таки довершити задумане. Довго було з оформленням документів, бо як майже всюди, "нацменська" СГА то дивний "звір". Ігор Щерба зі свого високого посту теж глядів за справою, щоб, бува, не розвіялася через формалістичні неполадки.

- Шо ж вас тягне навчатись в Любліні?

- У моєму випадку, то немов сімейна традиція - говорить Олько, - бо батько тут навчався, а й земля лілів недалеко, врешті - вже картома додає - не зустрів би моєї дружини.

Вона саме вийшла, щоб подивитись як ся-
мас малесенька донечка. Коли я питався в них, чи не важко разом з суспільною діяльністю, вихованням дітей ще й вчитися, однозгідно відповідає, що все можна погодити, аби лиши бул бажання. Врешті, чи не найосновніше, че само життя.

Ще зоки виникла СГА люблінські студенти не стояли остонон громади. Вони активно включалися в працю УСКТ, про що красномовно засвідчує багата документація поміщена в "Нашому Слові". Скільки було камерних фольклорних виставок, доповідей, зустрічей. А особливо протягом останніх кількох років, коли то студенти очолили люблінське УСКТ. Спершу був Тадей Карабович, сьогодні мій господар Марко Сирник. В Любліні виросла також "Ластівка", що гарно зарекомендувалася на ряді імпрез. Саме з "Ластівкою", її організаціям і зв'язаний Олько, Його дружина та Мирослав Ткачук. До них приєднався Андрій Дембіцький та Блісавета Пиж, редактор "Зустрічей".

Коли запитав я про форми співробітництва поміж обома організаціями, то товариші "голови" глянули на себе й засміялися.

- "Між нашими організаціями йде дружне співробітництво, подаємо собі дружню допомогу у розв'язуванні проблем". А так серйозно, то важко відділити одно від другого, бо і тут і там працюють здебільшого ті самі люди. І не про признання й почесті йдеться. Робота, от і все.

- Що здійснила сама СГА від дня своєї реєстрації 29 квітня 1986 р.?

- Чи не за головну справу ми поставили перед собою вихід до польського середовища. Наладили зв'язок з Студентським гуртком бескидських провідників, з яким спільно влаштували місії Вечір української пісні поєднаний з розповідями про Тараса Шевченка. Плануємо дискусію на тему: "Українець - брат чи ворог?" Наші нові друзі брали участь у цьогорічній маланці. Може воно поки до й помалу і нібито

незначно, але від розважальних імпрез найлегче дійти до більш серйозних справ. Думаємо, що така дорога є правильна й нам під силу. Бо немає де правди діти: зацікавлення українською проблематикою серед польського студентства зросло, отож треба цьому виходити назустріч. Крім згаданого проводимо зустрічі з піснею та поезією. "Ластівка" не раз виїжджала "в терен", однак під уескатівською фірмою, та не будемо в Марка забирати балів за статутну роботу.

Нешодавно ми зустрілися з доцентом Львівського університету Борисом Кухтою, що веде тепер заняття в ємцеесі. Він розповів про перебудову в СРСР, зокрема на Україні. Була це доволі цікава розмова.

Намагаємось також встановити співробітництво з Братством православної молоді, виходити до них з українською проблематикою. Окрім треба теж відзначити велику активність члена нашої СГА Петра Овсіцького в організуванні всяких туристичних походах нашого студентського середовища.

Перед нами імпреза, якій ми хотіли б надати відповідне значення - студентська наукова сесія присвячена Кирило-Мефодіївському братству. Тут Марко може більше сказати, бо він її організував.

- Ми, здається, зробили все, щоб вона проїшла як слід. Тепер тільки справа доповідачів. У нас поки що біта з істориками, істориками літератури. Мене найбільше непокоїть брак україністів з Варшави. З цим якась дізна ситуація. Однак сесію напевно проведемо.

Мала Ганя перебиває розмовляти, домагається пам'яті за себе. Нижпірить по столі, стас на рівні й небезпечно перехиляється.

- Ганю, та ж треба вважати і не заважати в розмові - каже з покором мама. Ганя ніяковіс, потім усміхається і чимно просить "піцу".

Вихолимо на прогулянку по місті, адже не просидіти весь день дома. Місто засніжене, кучугури брудного льоду на хідниках, поспішливі бредуть змерзлі люди. Ми говоримо про всячину нашу українську.

- Найбільша турбота, це притягнення до нашого гурту молоді з Підляшшя. Іх дуже багато, проте не можемо знайти "спільної мови". Щось заважає. Коли задумуюся над причинами, то найбільше вини знаходжу по нашому боці.

Це ми не вміємо захотити, притягнути. Однак

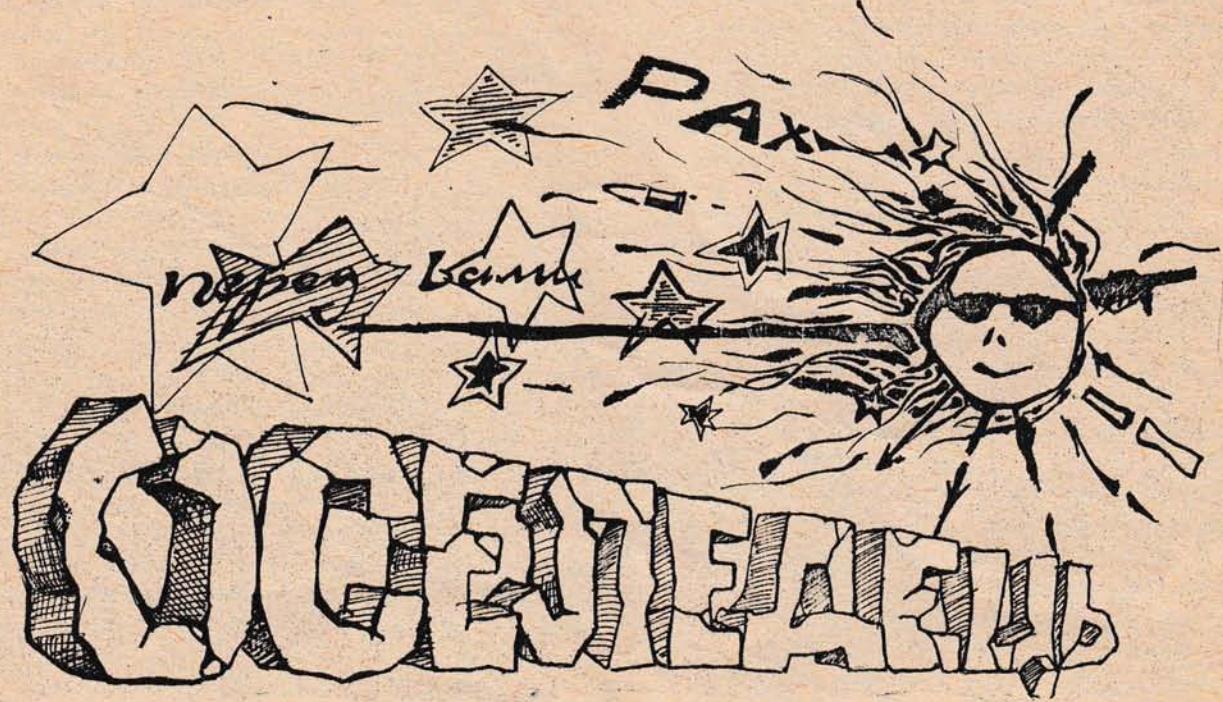
їхня постава теж незрозуміла. Їм видно добре дивитися з висоти свого гуртожитківського вікна, щотижня квапитися додому. Мені ні до чого чіпатися, та що вони на загал не проявляють якихось зацікавлень, може, одиниці. Решта сплячи ходить. Колись був час, що багато з-посеред них приходило до помівки,

разом ми розважалися й навчалися. Йось усе занепало. Вірю, що цей лобрий час ще вернеться.

Зіщулені вхомимо в сіни. Обтрушимо чоботи,

скидаємо плаці й шапки. Маленька Ганнауся біжить вітати свого батька.

Микола

Наші люди дуже добрі
Наші люди дуже милі
Наші люди дуже чесні
Наші люди дуже гнилі

Ось вам казка наступна чудова
Вибачайте, що казка є рокова
Вибачайте, що така неприродна
Це є наша казка народна
Це є наша казка центральна
Це є наша казка національна

Наші люди дуже добрі
Наші люди дуже милі
Наші люди дуже чесні
Наші люди дуже гнилі
Наші люди мають душу
Бережіте свою душу
Наші люди живуть в бушу
Не чіпайте людей з бушу

Чи ти є наша людина
Чи ти є інша людина
Чи ти є наша людина
Чи ти є інша людина?

Ішов навпростець—відчиняйте життя
Словами, слова—від болю до болю
Пояснюють люди тайни буття
Пояснюють як прощатись з собою

Люди мерзенні, краще мовчіть
Хрест—навхрест прибиті руки
Я ж бо просив— відчиніть
Кожен втомлюється від муки

Я піду тихцем ^я шлятись
Ніким в житті непізнаний
Хильцем і дешево буду впиватись
Ще один людьми стоптаний

Хтось дивний створив кордон
Загорнув церкви в залізобетон
Наказав нікому не відчинять
Хоч церкви, церкви горять

Промине ще один день
Хтось забуде співати пісень
Бо блоки, блоки мовчать
А церкви, церкви горять

З порожніх стрибають вікон
Не сниться вже ходен сон
Щоб лише не відчинять
Бо церкви, церкви горять

Який гарний людський світ
Нема в ньому ешафотів
Так добре й тепло всім жити
Ніяких, ніяких нема клопотів

Та часто приходить хвилина
В підвалах іде праця
Там знов убита людина
Нимкою хтось виносить мерця

Тихо, тихо ти не говори
Тихо, тихо ти мовчи
Ти тебе думав хтось
Тебе нишком душить хтось
Ти для них тихе ніщо
Не знаєш де добро, де зло
Тільки ходиш, лиж живеш
Чи хтось крикне як помрєш?

Лякається відчинених вікон
Лякається теж гучномовців
Даскарузлій міщанський бетон
Армія ви туших безголовців

Схеми, схеми всюди, повсякчас
Вони долю та лише для вас
Не вистромляйте назовні піку
Не слухайте пісню гайдука й дики

Ваша підла псевдокультура
Всі ви умурзані в прохібцію
Ваші морли позичені від шура
Ревіть тепер: покличемо поліцію

Поведуть нас в наручниках
Скованих та з вільними серцями
А в вас залишиться страх
Ви люди побиті пранцями

Хто поблагословив незрячі очі
І губи спрагнені до слова
Ато наказав простягти руки
Сказав, що світ - казка чудова

Сліпо людино бредеш у життя
Ціпок не вказує дороги
Може на пляху кинуту на сміття
Так завжди чинять малі боги

Кожен з вас малий собібог
А вистачить лише подумати
Ви ж об стіну кинутий горох
Гляньте: на ваших вікнах грati

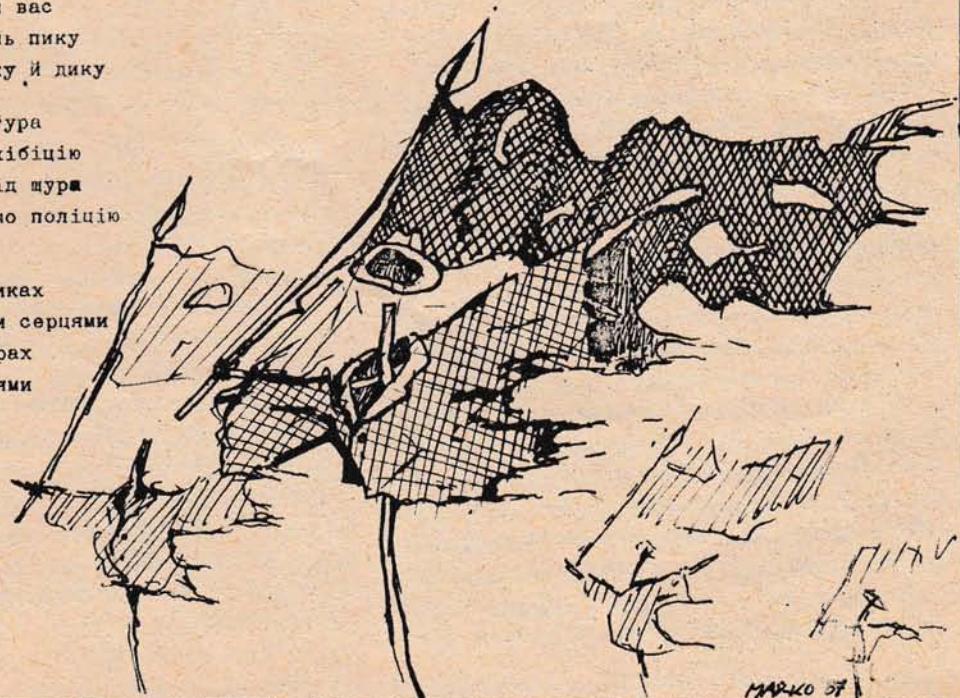
Ік багато бронзи
Ік багато камено
Ік багато складних слів
Ік багато скурвийсинів

А кожен з них тобі батько і брат
А кожен з них невмируй в віках
А кожен з них тобі кат
Чого шукають в наших серцях?

Навіщо їм наші руки
Наївіщо їм наші мислі
Навіщо їм наш страх
Чого шукають в наших болях?

Політика, політика
В кого більш кам'яна пика
В кого менш дрижачі руки
Хто кого продав на муки

Живу в борделю, місті новій
Це пристановище, притулок мій
Довкола люди чисті, мов кристаль
А в мене десь щезла мораль

Коли виростуть атомні гриби
Люди забудуть сміятись
Вдруге почнуть від амеби
Шоб вдруге позабиватись

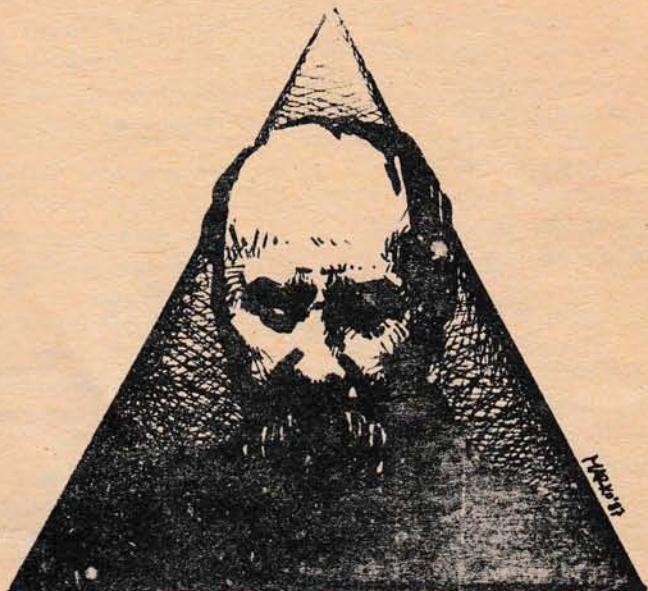
Буде тиші кілька років
Мов собаки залижено рани
Діти виростуть на солдатів
Знов обкінемось гранатами

Я живу близько біля тебе
Не забирай очей, бо згаснуть
Погляньмо, погляньмо не себе
Бо гриби атомні воскреснуть

Чи ви ще зійдетеся знову?
 Чи вже навіки розійшлися?
 І слово правди і любові
 В степи-байраки рознесли!
 Нехай і так. Не наша мати,
 А довелось поважати.
 То воля Господа. Годіть!
 Смирітесь, молітесь Богу
 І згадуйте один другого.
 Свою Україну любіть,
 Любіть її... Во время люті,
 В останню тяжку минуту
 За неї Господа моліть.

/Між 19 і 30 травня 1847 р.,
 С.-Петербург/

За журналом "Основа", но. 10
 за 1861 р.

ВОНИ ЗНОВУ ЗГІДЛІСЯ

Ми вже звикли до стереотипу, що половина XIXст. на Великій Україні пов"язана виключно з прізвищем Тараса Шевченка. Забувається при тому про інших архітекторів української національної свідомості, які співтворили духа часу згадуваного періоду. Доконечно тут згадати Панталеймона Куліша та Миколу Костомарова. Разом з Шевченком склали вони трійку однодумців, що створила цілу епоху нашої історії. Їх спільна діяльність пов"язана з двома починами-символами, які стояли при витоках пробудження самосвідомості українців у Російській імперії, тобто з Кирило-Мефодіївським братством та журналом "Основа".

У половині 40-их рр. у Києві зібрався гурт молодих інтелігентів, здебільшого дворянського /шляхетського/ походження, який на хвилі романтичного піднесення дискутував про актуальні проблеми: Слов"янщина, народ, майбутнє й місце України в ньому. До цього гурту крім згаданої трійки належали ще М.М.: В.Білозерський, М.Гулак, О.Маркович. Вони то в 1845р. заснували таємний гурток, який назвали Кирило-Мефодіївським братством. Програмною декларацією були написані Костомаровим "Книги бітія українського народу". У них стверджував, що "голос України не затих. І встане Україна з своєї могили і знов

озоветься до всіх братів своїх слов"ян, і почнуть крик її, і встане Слов"янщина, і не позостанеться ні царя/..., ні холопа- ні в Московщині, ні в Польщі, ні в Україні, ні в Чехії, ні в хорутян, ні у сербів, ні у болгар. І Україна буде неподлеглою Річчю Пополитою в созі слов"янським".

Унаслідок поліційної провокації, членів братства арештовано і засуджено. Щойно після "воцаріння" Олександра II братчики, хоч у неповному складі, оселилися в Петербурзі. Там, роздумуючи над можливостями праці на рідному ґрунті, рішили видавати часопис. Після трьох років клопотань мрія здійснилася, хоч нелегко було здобути дозвіл, гроши, друкарню, передплатників та дописувачів з України. На початку 1861 р. почала виходити "Южорусская часопис" - "Основа". Її головним натхненником та редактором був Куліш, активну участь у видаванні брали Костомаров і Білозерський/ офіційний редактор "Основи". Журнал фінансували українські поміщи-патріоти Тарнавський та Галаган, видавався він російською мовою, хоч друкувано деякі матеріали також українською мовою, в тому числі велику частину спадщини Тараса Шевченка. Саме в "Основі" Куліш осмислював творчість геніального поета. У програмі журналу констатувалось: "Головні засади, на які завжди

орієнтувалася й орієнтуватиметься надалі редакція - це помана до прав особи, народу, до народності, відкинення станової, національної та релігійної ворожечі та всіх непорозумінь шляхом роз'яснення темних питань нашого сучасного й минулого життя - лишаться непохітні. Провідною ідеєю "Основи" буде просвіта в народному дусі".

Попри таку аполітичну програму, журнал викликував підозріння з боку реакційних кіл Росії та України. Це примушувало редакцію до пояснювання елементарних питань, в тому числі право українців на незалежний розвиток національного руху. Саме цьому мала служити м.ін. і стаття Миколи Костомарова "Дві руські народності", якої фрагменти друкуємо внизу. Видавання "Основи" припинилось на десятому номері в 1862 р., коли скінчився початковий ліберальний період влади Олександра II. Потім прийшла епоха Валуєвського циркуляру 1863 р., в якому сказано, що ніякої української мови "не було, немає і не буде". Однак кирило-мефодіївці, "Основа" й основ'яни залишили по собі тривалий слід у нашій історії.

Оскільки основні дати з біографії Шевченка загальновідомі, про Куліша / 1819-1897/ писалося в попередніх "Зустрічах", остільки постати М. Костомарова домагається хоч короткого представлення. Це тим більш віправдане з уваги на 170-ті роковини з дня

ДВІ РУСЬКІ НАРОДНОСТІ

Поява "Основи" зводжує питання, що, як здається, повинно бути одним з важливіших серед тих, які розглядаються в сьогоднішніх умовах. Ваша "Основа" підносить прапор руської народності, на віданку од тієї руської, якій багатьох надало виключно цю назву. Крім пануючої в зовнішньому світі руської народності, з'являється, тепер друга з претензіями на рівні громадянські права в ділянці слова та думки/.../

У XV ст. відрізнялися на материкові сьогоднішньої Росії чотири частини східнослов'янського світу: Новгород, Московія, Литва та Русь. На Сході ім'я Русі вважалося прічетністю до загальної слов'янської сім'ї, розгалуженої й роздрібненої на частини, але на Заході це була назва гілки цієї сім'ї. Суздалець, москвич, смолянин - були руськими за тими ознаками, які служили органами їх єдності: за походженням, за вірою, за книжною мовою та пов'язаною з нею освітою. Київанин, волинянин, червонорус - були руськими за місцем проживання, особливостями народного, суспільного та домашнього життя, за вдачею і звичаями, кожен з них був руським у тих відношеннях, в яких східний слов'янин руським не був/.../

народження цього видатного історика України.

Микола Костомаров / літературний псевдонім: Ієремія Галка/ народився 16 V 1817 р. в селі Красівці/ нині Воронезької області Російської РСР/. У 1841 р. закінчив історико-філологічний факультет Харківського університету. В 1844-45 pp. учителював у тімназіях Рівного Й Києва, писав романтичні вірші та повісті. Арештований весною 1847 р. за участь у Кирило-Мефодіївському братстві, відбув річне ув'язнення в Петропавловській фортеці. Згодом адміністративно перенесено Його до Саратова, де служив чиновником. Тут вів історичні дослідження. Після смерті Миколи I Йому дозволено, велінням ліберальнішого тоді царя Олександра II, поселитись у Петербурзі, де в 1859-62 рр. був професором місцевого університету. Після ускладнень породжених закриттям "Основи", Костомаров повністю віддався історичним та етнографічним дослідженням та редакторській діяльності в Археографічній комісії для дослідження старинних актів. Помер 19 IV 1885 року.

Роман

Коли з різних земель склалася Московська держава, то держава ця легко назвала себе руською а народ, що її створив присвоїв собі знайому назву/.../ Ім'я руського стало для Сходу й Півночі тим, що від давніх років було залишалося виключною власністю південного-західного народу. Тоді останні залишилися наче без назви, свою місцеву назву використовували з другим народом лише як загальну. Вона стала для останнього тим, чим скоріше була для першого. У південноруського народу немовби вкрадено Його назву. Справа в тім, що назва Русі віддавна закріилася за південноруським народом. Назва не повстає без факту. Не слід нав'язувати народові ні з того ні з цього яке-небудь ім'я. Таке могло з'пасти на думку лише таким мудрецям/.../ як Єлизавета II, що найвищим законом дарувала московському народові назву руський та заборонила Йому вживати давню назву-москвитину/.../

Слабкі, неясні тіні залишилися від далекого минулого. Проте і з цих тіней вдається щоб побачити як рано південна Русь пішла відмінним своєрідним шляхом зростання від Півночі/.../ Від XII ст. позначається в історії характер східної Русі, ростовсько-суальсько-муромсько-рязанської землі/.../

Тут можна побачити перші відростки тих рис, що в насліді склали джерело її сили, доблесті й слабості/.../ Елементи освіти виплекані на київському ґрунті, під православними поняттями перейшли в східну землю і там почали рости інакше та явилися в іншому вигляді. У місце Києва південного з"явився на Східі другий Київ: Володимир. Судячи з цього була думка зробити Його другим Києвом, перенести старий Київ на нове місце/.../ Та не можна було відірвати Його від дніпровських гір. Ці ж пагінці під північно-східним небом, на чужому ґрунті виросли по-іншому, іншим деревом і відмінні плоди принесли/.../

Читаючи історію південної Русі XI-XII ст.ст. можна побачити юнацький вік того суспільного ладу, який з"явився в зрілому вигляді після деякого часу. Розвиток особистості свободи, воля, неокресленість форм - це були розпізнавальні риси південно-руської суспільності в давній період і такими були вони й надалі. Разом з названим ішли ще: непостійність, брак ясної мети, поривчастість діяння, стремління до творчості й водночас ликесь розкладання ще недовіршеного, цебто все, що неминуче походить від переваги особистості над спільнотою. Однак південна Русь не втрачала через це вілчуття своєї народної єдності, але й не думала її підтримувати, на власки, сам народ, як видно, йшов до розвалу та все-таки не міг розпастися. У південній Русі не видно навіть найменшого стремління підкоряти чужих, асимілювати чужоземців/.../ в ній були колотнечі та чвари, проте скоріше за ображену гідність та тимчасову наживу а не за те, щоб скріпити міцну вікову державу/.../ Київ ніяк не годився бути столицею централізованої держави. Він не шукав цього, він навіть не міг утримати переваги над федерацією, тому, що не задумував її організовувати. У натурі південно-руській не було нічого насильного, не було політики, не було холодної вирахованості, твердості на шляху до назначеної мети/.../

Староруські елементи, що довго скривались в народі виступили блискучим метеором у формі Козаччини/.../

У XII ст. Володимир в своему історичному житті стає зародком Великоросії і разом з цим самовладної руської держави. Виросла монархія московська/.../ Її громадянська стихія являє собою спільноту, поглинення особистості/.../ У великоруському світі справи церковні пішли по-іншому, ніж у південно-руськім.. У південно-руському мала вона моральну могутність, та не довела свого значення до того, щоб бездовідно освічувати успіх факту/.../ Церковна влада на Східі стала незрівнянно вище над масою і мала на багато більшу можливість діяти самовладно.

Ми бачили як у своему дитинстві велико-

руська стихія централізувалась у Володимирі, а пізніше, в епоху юності, в Москві, проявляла спрямованість до підкорювання, приєднання й поглинання самобутності частин. У релігійно-розумовій сфері це позначилося також. Виникла нетерпимість до чужих вірувань, презирство до інших народів, перебільшена думка про свою вартість/.../ У південноруському племені цього не було/.../

З цього короткого історичного огляду різниць, що виникли у віддаленому од нас часі між двома руськими народностями можна замітити, що як "як південно-руське за свою відрізновельну рису мало перевагу особистої свободи над спільнотою, великоруське - перевагу спільноти. З понять притаманних першим виникало, що з"язок між людьми спирається на взаємну згоду, а руйнується через неодністість; другі створили необхідність і нерозривність раз установленого з"язку, а сану причину Його створення віднести до божої волі, віддалити від людської критики. У однакових стихіях суспільного життя перші за свою волю більш духа; другі стремили дати Йому тіло. У політичній сфері перші спроможні були будувати в своєму нутрі добровільні компанії, з"язочі настільки наскільки вимагала того моденне необхідність; настільки, наскільки існування компаній не ставало на заваді їхньому незмінному праву на особисту свободу; другі стремили створити міцне суспільне тіло на вікових засадах, проникнута єдиним духом. Перше вело до федерації та не зуміло її створити, друге повело до самодержав'я. Такими показали нам ці дві руські народності наше минуле/.../

Великоруси проявляють скільність до матеріалізму й поступаються південно-руському народові в духовній стороні життя/.../ У великоруських піснях є тула, роздум та нема тієї замріяності, яка так полонить нас в південно-руських піснях, несе в сферу уяви. Любовне чуття, звичайно душа всякої народної поезії, у великоруських піснях рідко возноситься над матеріальністю, а в наших воно досягає найвищої одухотвореності, напруженості відчуття, гарячності образів/.../ Хінка в великоруських піснях рідко піднімається до свого людського ідеалу, рідко її краса злімається над матерією. Південно-руська хінка в піснях нашого народу наспротив, вона же й душевно прекрасна, навіть у своему падінні висловлює свою чисту натуру й соромиться свого приниження/.../

У сфері релігійності в нашого народу багато саме того, чого замало в великорусів. У нас є сильне відчуття господньої всеприсутності, лүшевне замилування, внутрішня спрямованість до Бога, потайне роздумування за промисел над собою, зосереджене поривання

до духовного, незнаного, неокресленого уявленням, таїнственного але відрядного світу.

Звичайно може бути, що в багатьох місцях я помилився представляючи такі висновки про

різниці між двома руськими народностями, що повстали з спостереження за історією та сьогоднінім їхнім життям. Справою інших було мене викрити та виправити/.../

Іван Дзюба "Неопалима книга", за "Україною" № 7, лютий 1987 р.

Вже бувши автором незабутніх книжок: "Проміння землі", "Вітрила", "Мандрівки серця", "Над берегами вічної ріки", що здобули її загальне визнання й славу, - Ліна Костенко опублікувала історичний роман у віршах "Маруся Чурай". Він став однією з найкоштовніших перлин усієї української поезії/.../

У весь світ знає про розіп'ятіх на Аппієвій дорозі, - а хто знає про багатократ більше розіп'ятіх на довгих і кривавіших дорогах скатованої України? І, розгортаючи цей сувій історичних рахунків, дяк міркує: причина в тім, що ми не створили свого писаного слова. Не взагалі /взагалі списано багато/, а на міру великого й сутного: "Хто знає, що тут відбулося? Хто розказав це людям до пуття? Неназване туманом пойнялося. Непізнане пішло в небуття".
Бо ж: "Усе комусь щось пишуть на догоду, та чечевиці хочуть як ісав. А хто напише або написав велику книгу іншого народу?"! Але мусить же вони воздвигнутися з народу! Вони не знали, але відчували: буде ще Шевченко! І ждали Його, як ждемо Й ми./.../

Так вивершується архітектурний план поетич-

ного роману. Рідкісна як на сьогодні класична стрункість, продуманість, згармоніованість. Але досконалість архітектоніки - це "матеріальне" вираження повноти саморозвитку великої поетичної ідеї. Про суверенність української історії /що протистоїть третириування нашого історичного життя як недорозвиненого/, про велич душі і моральну висоту українського трудового люду, наших предків, у яких нам вчитися і вчитися, про нероз'ємність минулого, сучасного, майбутнього!

Із інтерв'ю з Валерієм Лобановським тренером київського "Динамо", за "Літературною Україною" № 1, січень 1987 р.

"Літературна Україна" - До речі, Валерію Васильовичу, а чи не пропонували вам очолити якийсь із столичних клубів? Приміром, "Динамо", "Спартак", "ДСКА"?

Валерій Лобановський - Той, хто народився в Києві, виріс тут, хто віддав своїй команді, бо поділяв з нею біль невдач, і радість перемог, ніколи не полішив із своєю місто, ні-тим більше - свою команду.

ЛУ - Це ви - персонально про себе?

В.Л. - Переконаний, що Володимир Веремес, і Анатолій Пузач цілком поділяють мою думку. І,

повірте, це не квасний патріотизм. Знасте, що ми сказали нашим хлопцям напередодні останнього матчу з московськими одноклубниками? Ми, тренери, сказали одну-едину фразу: "Ваша перемога, ваша слава - це перемога і слава Києва, слава республіки. І ми були впевнені, що вони зроблять усе, зроблять навіть "через не можу".

Володимир Дроzd "Здрастуй, плем'я молоде ...
і знайоме?", за "Літературною Україною",
но. 1, січень 1987 р.

Прочитав у рукописові повість молодого. Гостра, проблемна, потрібна. Але завершується своєрідним поцілуїком у діафрагму, який одразу зменшує її громадське значення. Зауважу авторові, а він: "Колись написав я гостре оповідання, без оглядок на редактора а Його не надрукували.. А доля "Собору" Олеся Гончара? А романі Валерія Шевчука, що не один рік пролежали, поки були надруковані. А "Мертві зона" Євгена Гудала? Мій "Ірій"шість років ішов до читача. "Самотній вовк" - дванадцять. Не єдині видавничі двері виштовхували нас із словами: "Пишіть, як усі, і буде вам зелена вулиця..."

На минулому спілчанському пленумі Олександр Чучаловачи про одного з полтавських прозаїків пообіцяв: "Скоро з нього виросте другий Григорій Тютюнник"... А чи потрібен нам другий Григорій Тютюнник? Тиражування талантів у літературі, як і взагалі в мистецтві, позбавлене сенсу. Традиції потребні і вони живуть. Молодим не треба ставати другими Григорями Тютюнниками, їм треба ставати самими собою, єдиним і неповторним. Шо молодим слід узяти від Григора Тютюнника, це повагу до таланту, дарованого народом, і високу відповідальність за кожне слово своє, а ще - безкомпромісну письменницьку совість. Не все рівновартісне в написаному Григором Тютюнником, як і в кожного письменника. Але усе, що він написав, писав серйозно і чесно - від найперших новел до листів друзям.../.../"

Із березневого засідання президії правління Спілки письменників України, за "Літературною Україною", но. 11, березень 1987 р.

Іван Драч:

"Отож наш час - це час прискореного зростання національної свідомості і поглиблennia процесів інтернаціоналізації. Увага до того, що відбувається в деяких наших школах, де українська мова і література стала таким собі предметом для глузувань і кпинів, коли розпаношиле міщенство з шовіністичним ухилом, ховаючись за дитом псевдоінтернаціоналізму, глумиться часто над тим коренем, звідки воно пішло. А звідси і все походить".

Дальше він представив пропозиції Комісії СПУ по зв."язках з літературами народів СРСР.

- створити Республіканський центр дружби на-

- родів,
- створити місячник - аналог московському виданню "Дружби народів",
- відновити в центрі Києва книгарню "Братерство",
- створити видавництво перекладної літератури,
- при існуючих кафедрах літератури народів СРСР в університетах запровадити факультативні курси національних мов.

Дмитро Павличко:

"Інтернаціоналізм - "свята святих" усього нашого духовного життя. Розробляти заходи для інтернаціоналістського виховання - це значить втручатися не в діяльність периферійних органів, а в діяльність серця літератури. /.../ Треба усунути несправедливі, зверхні, необдумані ставлення до української мови. Зрозуміло, що такий захід піде лише на честь і політичний міжнародний російської мови. Це буде ленінський захід. Отже, потрібно повернути пошану до нашої рідної мови насамперед у школі.

Вітчизні потрібні лікарі, інженери, космонавти і т.д., але хіба що й і не потрібні люди, освічені широко, патріоти, а тільки професійні виконавці, та ї чи можливий високий професіоналізм без патріотичного почуття. Відповідальність за вивчення рідної мови повинна лежати не на батьках, а тим більше не на учнях, а на державі нашій, на устремлінні нащого суспільства до справедливості й творчого життя".

Олесь Гончар:

"Вивчати чи не вивчати на уроці рідну мову - таке питання в жодній цивілізованій країні не може постати. І не запитує що відомча інструкція школяра, бажає чи не бажає він вивчати, скажімо, математику або передбачену програмою мову іноземну. То чому ж ставиться під сумнів потреба вивчати мову свою материнську, від колиски рідну, чому незрілому школяреві, здезорієнтованому яким-небудь легковажним дорадником, циркулярно дозволяється нехтувати мовою Шевченка, прекрасною мовою свого народу? "Добровільний вибір"? Але фальш, лицемірність такого підходу - очевидні.../.../

У рік 70-річчя Жовтня, думаючи про епохальні здобутки соціалістичної культури, завжди пам'ятасмо також і про те, що саме революція дала народам національні школи, яких вони не мали, дала право і змогу людям всіх національностей творчо розвиватись, навчати своїх дітей у школах рідною мовою, - кожному з нас добре відомі щодо цього мудрі ленінські настанови, які мають зберігати всю свою визначальну силу й сьогодні, в умовах перебудови й поглибленої демократизації життя".

НІЗЬКИЙ ПОДІЛ ПЕГАСА

Мені вазило різгалось, що відмукати археологічні пам'ятки давньої культури дуже й дуже важко. Проте мені пощастило. У четвертому номері "Зустрічей" я знайшов заокстенілі інформації на тему Вроцлава. Бивчав я статтю з великим зацікавленням. Подумки гадав: певно якийсь сквальній відгук на післямандрівну зустріч, або іншу цікаву імпрезу, яка немодавно відбулася в Вроцлаві. Читаю, читаю і в ході справи вуста мимохіть складають посмішку. Добрів до кінця, шалений біг думок, неймовірне. Хто міг написати таку бриджі?! Нишпорю за автором. Є!!! Унізу стоїть: Роман Крик/.../ Він оцінює вроцлавське середовище як товпу індивідуалістів, що вважають себе чимось кращим за пересічного українця в Польщі. Не знаю, що було тоді в нього на думці, але здається мені, що "передав куті меду"/.../ Він ніколи не ввійтів до нашого студентського середовища, а тепер захотів його оцінювати. Це нагадує мені індійську приповідку про любителя чарівних овочів "бонго". Йому здавалось, що вже іх бачить, от і вкусить, принюхується. Він усім про них розказував, та насправді вони були лише його мрією.

Однак це не все, що хоче Р.К. вроцлав"янам сказати. Майже в що другий рядок вплетена думка, або слова: "там нічого не діється" Однак у нас багато змінилося від часу коли він у Варшаві. Відбулося кілька цікавих імпрез. Назву деякі:

- виступ "Вертелу" / січень 86 р./,
- виїзд на футбольні змагання коло Зеленої Гори / червень 86 р./,
- післямандрівна зустріч / листопад 86 р./,
- дві візитки в гори,
- отримання І свято Миколи / грудень 86 р./,

Треба теж згадати про наші спільні походень-

ки до театру чи опери. Я дуже хотів би тепер почути щось про Вроцлав від Р.К. Поняття "нічого не діється" перестало в нас вживатись два роки тому. З огляду на це статтю можу назвати заокстенілою "усмішкою", яких в "Зустрічах" малувато. Накінець хочу теж відразу сказати, що ніхто з вроцлав"ян не мріє про хиляння "Цізано" на дачах, бо всі віддають перевагу доброму вроцлавському пиву.

Не хочу кінчати дотепами та гострими висловами, тому що не це є метою моєї полеміки.

Отож, хай мудрою й повчальною буде китайська казка "Про жабу".

У малій сільській криниці проживала стара жаба. Ікось прийшов до неї приятель та й каже - я вчора бачив море.

Жаба велими зливувалася, бо все життя провівтузила в криниці. Тому й питав:

- що воно таке- море?
- це така велика вода
- така як калюжа?
- та ні, це щось набагато більше
- таке як дві криниці?
- ой ні, ні, воно більше
- таке як десять криниць?

Богдан Пецушок-Куциффо

Купуйте
Зустрічі

Мако'87

